

NN 48/2018 (25.5.2018.), Naredba o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

919

Na temelju članka 10. stavka 4., članka 11. stavka 5., članka 14. stavka 4. i članka 50. Zakona o biljnom zdravstvu («Narodne novine», br. 75/05, 25/09 i 55/11), ministar poljoprivrede donosi

NAREDBU

**O PODUZIMANJU MJERA ZA SPRJEČAVANJE ŠIRENJA I SUZBIJANJE ZLATNE ŽUTICE
VINOVE LOZE**

Sadržaj

Članak 1.

Ovom se Naredbom propisuju mjere za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze (*Grapevine flavescence dorée*) koju prouzrokuje fitoplazma '*Candidatus Phytoplasma vitis*' (u daljnjem tekstu: štetni organizam).

Biljke domaćini i vektor

Članak 2.

(1) Biljke domaćini štetnog organizma, u smislu ove Naredbe, jesu vinova loza (*Vitis vinifera*) te ostale vrste i križanci iz roda *Vitis* (u daljnjem tekstu: glavne biljke domaćini) i obična pavitina (*Clematis vitalba*).

(2) Vektor štetnog organizma, u smislu ove Naredbe, jest američki cvrčak (*Scaphoideus titanus*) (u daljnjem tekstu: vektor).

Pojmovi

Članak 3.

Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovoj Naredbi imaju sljedeća značenja:

1) *demarkirano područje* je područje koje uključuje jedno ili više zaraženih područja i sigurnosno područje koje ih okružuje

2) *zaraženo područje* je područje u kojem je laboratorijskom analizom potvrđena prisutnost štetnog organizma i u kojem se provode mjere iskorjenjivanja štetnog organizma

3) *sigurnosno područje* je područje koje okružuje jedno ili više zaraženih područja i u kojemu nije potvrđena prisutnost štetnog organizma, a u kojem se provode mjere sprječavanja širenja štetnog organizma

4) *nezaraženo područje* je područje izvan demarkiranoga

5) *posjednik bilja* je svaka fizička ili pravna osoba koja posjeduje ili proizvodi biljke domaćine ili na neki drugi način njima raspolaže

6) *zapušteni vinograd* jest vinograd koji se redovito ne obrađuje i ne održava i/ili u kojem najmanje prethodne godine nije obavljena zimska rezidba i/ili je zemljište zaraslo, neovisno o eventualnoj promjeni kulture na poljoprivrednom zemljištu ili promjeni namjene poljoprivrednoga zemljišta.

Postupak u slučaju sumnje na zarazu u nezaraženom području

Članak 4.

(1) Ako posjednik bilja ili bilo koja druga osoba zbog prirode svojega posla posumnja na zarazu biljaka domaćina štetnim organizmom u nezaraženom području, o tome su obvezni odmah obavijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora ili Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo (u daljnjem tekstu: Centar).

(2) Ako Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba (u daljnjem tekstu: Služba) u okviru obavljanja redovitih poslova iz svoje nadležnosti posumnja na zarazu štetnim organizmom u nezaraženom području, o tome je obvezna odmah obavijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora.

(3) U slučaju sumnje na zarazu nadležni fitosanitarni inspektor ili stručnjak Centra uzet će službeni uzorak glavnih biljaka domaćina i poslati ga na laboratorijsku analizu. Pritom će utvrditi broj glavnih biljaka domaćina sa simptomima koji upućuju na zarazu štetnim organizmom te ih na prikladan način označiti, a podatak o broju biljaka sa simptomima unijeti u zapisnik.

(4) Ako je službeni uzorak iz stavka 3. ovoga članka uzet u rasadniku ili matičnom nasadu, fitosanitarni će inspektor do dobivanja rezultata laboratorijske analize zabraniti premještanje sadnog materijala i reprodukcijskog sadnog materijala glavnih biljaka domaćina.

(5) Laboratorijsku analizu iz stavka 3. ovoga članka obavlja Centar.

(6) Rezultat laboratorijske analize iz stavka 3. ovoga članka konačan je i mjerodavan za daljnje postupanje.

(7) O rezultatima laboratorijske analize Centar je obavezan odmah obavijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora i nadležnu upravu Ministarstva poljoprivrede (u daljnjem tekstu: nadležna uprava).

(8) Ako se laboratorijskom analizom uzoraka glavnih biljaka domaćina utvrdi zaraza štetnim organizmom, nadležni će fitosanitarni inspektor narediti propisane fitosanitarne mjere i o tome obavijestiti nadležnu upravu.

Posebni nadzor

Članak 5.

Radi utvrđivanja prisutnosti i sprječavanja širenja štetnog organizma provodi se posebni nadzor u skladu s godišnjim programom donesenim na temelju Zakona o biljnom zdravstvu (»Narodne novine«, br. 70/05, 25/09 i 55/11) (u daljnjem tekstu: Zakon o biljnom zdravstvu).

Odluka o određivanju demarkiranih područja

Članak 6.

(1) Ako se tijekom provođenja posebnog nadzora, redovitih zdravstvenih pregleda ili drugih vrsta pregleda utvrdi prisutnost štetnog organizma u glavnim biljkama domaćinima, ministar poljoprivrede (u daljnjem tekstu: ministar) odlukom će odrediti demarkirano područje, koje se sastoji od:

– zaraženog područja širine najmanje 1 km od mjesta na kojem je utvrđena prisutnost štetnog organizma i koje obuhvaća jednu ili više susjednih katastarskih općina i

– sigurnosnog područja širine najmanje 5 km računajući od granice zaraženog područja, koje obuhvaća više susjednih katastarskih općina koje okružuju zaraženo područje.

(2) Ako se tijekom dvije godine nakon posljednjeg nalaza štetnog organizma ne utvrdi ponovno njegova prisutnost, ukida se demarkirano područje iz stavka 1. ovoga članka, a mjere iz članaka 8. i 9. ove Naredbe prestaju se primjenjivati.

(3) Odluka o određivanju demarkiranih područja donosi se najmanje jedanput godišnje i objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Postupak u slučaju nalaza štetnog organizma u običnoj pavitini

Članak 7.

Ako se provođenjem posebnog nadzora ili drugim vrstama pregleda utvrdi prisutnost štetnog organizma u običnoj pavitini, provode se vizualni pregledi vinograda, matičnjaka i rasadnika vinove loze u pojasu širine najmanje 500 m oko područja u kojem je utvrđena njegova prisutnost radi mogućeg uočavanja simptoma koji upućuju na zarazu štetnim organizmom glavnih biljaka domaćina.

Mjere sprječavanja širenja, suzbijanja i iskorjenjivanja štetnog organizma u zaraženom području

Članak 8.

(1) Radi sprječavanja širenja, suzbijanja i iskorjenjivanja štetnog organizma u zaraženom području, nadležni će fitosanitarni inspektor posjednicima bilja:

– narediti uklanjanje i uništavanje pojedinačnih zaraženih trsova, loznih cijepova i zaraženih matičnih trsova glavnih biljaka domaćina zajedno s korijenom za koje je laboratorijskom analizom potvrđeno da su zaraženi štetnim organizmom

– narediti uklanjanje i uništavanje pojedinačnih trsova i matičnih trsova glavnih biljaka domaćina zajedno s korijenom ako pokazuju simptome koji upućuju na zarazu štetnim organizmom, i to kod svih posjednika bilja, bez potvrđivanja zaraze laboratorijskom analizom

– ako je u vinogradu, matičnom nasadu ili rasadniku glavnih biljaka domaćina više od 20 % trsova koji pokazuju simptome koji upućuju na zarazu štetnim organizmom, narediti mjere krčenja cijelog vinograda, matičnog nasada ili rasadnika

– zabraniti premještanje izvan zaraženog područja sadnog materijala i reprodukcijskog sadnog materijala glavnih biljaka domaćina

– narediti krčenje zapuštenih vinograda i uništavanje obične pavitine bez potvrđivanja zaraze laboratorijskom analizom.

(2) Ovisno o procjeni, fitosanitarni inspektor može uzeti dodatne uzorke za laboratorijsku analizu te zatražiti stručno mišljenje, procjenu rizika ili preporuke Centra.

(3) Iznimno od stavka 1. podstavka 4. ovoga članka, fitosanitarni inspektor može na zahtjev posjednika bilja dopustiti premještanje izvan zaraženog područja sadnog materijala i reprodukcijskog sadnog materijala glavnih biljaka domaćina, i to:

1. ako u rasadnicima glavnih biljaka domaćina i matičnim nasadima tijekom posljednjeg vegetacijskog ciklusa nije potvrđena zaraza štetnim organizmom ili je u prethodnim godinama potvrđena, ali je uspješno iskorijenjena, što je potvrđeno vizualnim pregledima i laboratorijskim analizama nasumično uzetih uzoraka

2. ako je fitosanitarni inspektor ili stručnjak Centra utvrdio da su u pojasu od 500 metara oko rasadnika uklonjene sve biljke domaćini sa simptomima koji upućuju na zarazu štetnim organizmom i

3. ako u rasadnicima glavnih biljaka domaćina i matičnim nasadima nije bilo vektora, što je potvrđeno sustavnim praćenjem žutim ljepljivim pločama, koje posjednik bilja daje na uvid fitosanitarnom inspektoru ili stručnjaku Centra.

(4) Iznimno od odredbi stavka 3. ovoga članka, fitosanitarni inspektor može dopustiti premještanje izvan zaraženog područja sadnog materijala i reprodukcijskog sadnog materijala glavnih biljaka domaćina ako je posjednik bilja, odgovorna osoba za zdravstvenu zaštitu bilja u rasadniku ili drugi provoditelj ovlašten za tretiranje proveo tretiranje vrućom vodom prema standardu Europske i mediteranske organizacije za zaštitu bilja (EPPO) ili ekvivalentnoj priznatoj metodi.

(5) Posjednik bilja iz stavka 4. ovoga članka obavezan je voditi evidenciju koja sadrži podatke o provedenoj metodi tretiranja, ovlaštenom provoditelju za tretiranje, kombinaciji temperature i vremena tretiranja te količini tretiranog sadnog materijala. Posjednik bilja mora najmanje tri godine čuvati dokumentaciju koja se odnosi na tretiranje iz stavka 4. ovoga članka.

Preventivne mjere u zaraženom području

Članak 9.

(1) Radi sprječavanja širenja štetnog organizma u zaraženom području, posjednici bilja obvezni su provoditi sljedeće preventivne mjere:

– sustavno pregledavati glavne biljke domaćine radi uočavanja moguće pojave simptoma koji upućuju na zarazu štetnim organizmom

– redovito pratiti prisutnost vektora postavljanjem žutih ljepljivih ploča te

– suzbijati vektora u vinogradima, matičnim nasadima i rasadnicima vinove loze prema programu suzbijanja iz članka 14. ove Naredbe.

(2) Ako posjednik bilja ili bilo koja druga osoba zbog prirode svojega posla posumnja na zarazu biljaka domaćina štetnim organizmom u zaraženom području, o tome su obvezni odmah obavijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora ili Centar.

(3) Ako Služba u okviru obavljanja redovitih poslova iz svoje nadležnosti posumnja na zarazu biljaka domaćina štetnim organizmom u zaraženom području, o tome je obvezna odmah obavijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora.

Preventivne mjere u sigurnosnom području

Članak 10.

(1) Radi sprječavanja širenja štetnog organizma u sigurnosnom području, posjednici bilja obvezni su provoditi sljedeće preventivne mjere:

– sustavno pregledavati glavne biljke domaćine radi uočavanja moguće pojave simptoma koji upućuju na zarazu štetnim organizmom

– redovito pratiti prisutnost vektora postavljanjem žutih ljepljivih ploča te

– suzbijati vektora u vinogradima, matičnim nasadima i rasadnicima vinove loze prema programu suzbijanja iz članka 14. ove Naredbe.

(2) Ako posjednik bilja ili bilo koja druga osoba zbog prirode svojega posla posumnja na zarazu biljaka domaćina štetnim organizmom u sigurnosnom području, o tome su obvezni odmah obavijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora ili Centar.

(3) Služba u okviru obavljanja redovnih poslova iz svoje nadležnosti sustavno pregledava glavne biljke domaćine radi uočavanja moguće pojave simptoma koji upućuju na zarazu štetnim organizmom u sigurnosnom području. U slučaju sumnje na zarazu štetnim organizmom o tome odmah obavještava nadležnog fitosanitarnog inspektora.

Preventivne mjere u nezaraženom području

Članak 11.

(1) Radi sprječavanja unošenja i širenja štetnog organizma u nezaraženom području, posjednici bilja obvezni su provoditi sljedeće preventivne mjere:

– sustavno pregledavati glavne biljke domaćine radi uočavanja moguće pojave simptoma koji upućuju na zarazu štetnim organizmom

– redovito pratiti prisutnost vektora postavljanjem žutih ljepljivih ploča u matičnim nasadima i rasadnicima vinove loze te

– suzbijati vektora ako se utvrdi njegova prisutnost u vinogradima, matičnim nasadima i rasadnicima vinove loze, prema programu suzbijanja iz članka 14. stavka 3. ove Naredbe.

(2) Služba u okviru obavljanja redovnih poslova iz svoje nadležnosti sustavno pregledava glavne biljke domaćine radi uočavanja moguće pojave simptoma koji upućuju na zarazu štetnim organizmom u nezaraženom području. U slučaju sumnje na zarazu štetnim organizmom o tome odmah obavještava nadležnog fitosanitarnog inspektora.

Mjere u zapuštenim vinogradima u sigurnosnom i nezaraženom području i opće odredbe o zapuštenim vinogradima

Članak 12.

(1) Posjednik bilja obvezan je zapušteni vinograd privesti poljoprivrednoj proizvodnji te ga redovito obrađivati i održavati u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (»Narodne novine«, broj 20/18) (u daljnjem tekstu: Zakon o poljoprivrednom zemljištu).

(2) Ako posjednik bilja ili bilo koja druga osoba nađu zapušteni vinograd izvan demarkiranoga područja, o tome moraju obavijestiti nadležnog poljoprivrednog inspektora.

(3) Fitosanitarni inspektor naredit će krčenje zapuštenih vinograda u sigurnosnom području bez uzimanja uzoraka za laboratorijsku analizu.

(4) Jedinice lokalne samouprave obvezne su nadležnim inspekcijama pružiti pomoć pri utvrđivanju posjednika zapuštenih vinograda.

Provedba mjera prije proglašenja demarkiranih područja

Članak 13.

Ne uzimajući u obzir odredbe Odluke iz članka 6. stavka 1. ove Naredbe, u slučaju da se laboratorijskom analizom potvrdi prisutnost štetnog organizma izvan zaraženog područja fitosanitarni će inspektor, do donošenja nove Odluke, narediti mjere propisane za zaraženo područje.

Program suzbijanja vektora

Članak 14.

(1) Program suzbijanja vektora u vinogradima u demarkiranim područjima provodi se u najmanje dva tretiranja:

- prvo tretiranje obavlja se nakon cvatnje, prema preporučenim rokovima suzbijanja vektora, ovisno o području
- drugo tretiranje obavlja se dva do tri tjedna nakon prvoga
- treće tretiranje obavlja se prema preporučenim rokovima suzbijanja vektora, ovisno o području, ili ako se tijekom srpnja ulovi tjedno četiri ili više odraslih oblika vektora po jednoj žutoj ljepljivoj ploči.

(2) Program suzbijanja vektora u matičnim nasadima i rasadnicima vinove loze u demarkiranim područjima obuhvaća sva tri tretiranja iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Program suzbijanja vektora u vinogradima, matičnim nasadima i rasadnicima vinove loze u nezaraženim područjima provodi se prema uputama i preporučenim rokovima suzbijanja vektora ovisno o području.

(4) Rokovi suzbijanja vektora objavljuju se na web-stranicama Centra i Službe.

(5) Za suzbijanje vektora koriste se sredstva za zaštitu bilja koja su registrirana za tu namjenu. Popis sredstava za zaštitu bilja registriranih za suzbijanje vektora objavljuje se u Fitosanitarnom informacijskom sustavu (FIS) na web-stranici Ministarstva poljoprivrede.

Akcijski plan

Članak 15.

(1) Ministar donosi Akcijski plan za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze (u daljnjem tekstu: Akcijski plan).

(2) Akcijskim planom određuju se sve aktivnosti koje treba poduzeti radi provedbe fitosanitarnih mjera, nositelji i provoditelji Akcijskog plana, rokovi te nadležnost i odgovornost pojedinih sudionika.

(3) U slučaju potrebe, ministar donosi izmjene i dopune Akcijskog plana.

Inspeksijski nadzor

Članak 16.

Inspeksijski nadzor nad provedbom mjera propisanih ovom Naredbom provode fitosanitarna inspekcija sukladno Zakonu o biljnom zdravlju te poljoprivredna inspekcija sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu.

Troškovi provedbe mjera

Članak 17.

Troškove provedbe mjera propisanih člancima 8. do 14. ove Naredbe snose posjednici bilja.

Završne odredbe

Članak 18.

Danom stupanja na snagu ove Naredbe prestaje važiti Naredba o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze (»Narodne novine«, broj 46/17).

Članak 19.

Ova Naredba stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 320-20/18-01/26

Urbroj: 525-09/1177-18-13

Zagreb, 18. svibnja 2018.

Ministar poljoprivrede

Tomislav Tolušić, dipl. iur., v. r.